

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

MIŠLJENJA

VIJEĆE

MIŠLJENJE VIJEĆA

od 10. prosinca 2013.

o programu gospodarskog partnerstva Malte

(2013/C 371/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtu proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Cilj Pakta o stabilnosti i rastu jest osigurati proračunsku disciplinu u cijeloj Uniji te se njime određuje okvir za sprečavanje i smanjenje prekomjernih državnih deficita. Temelji se na cilju zdravih javnih financija kao sredstvu za poboljšanje uvjeta za stabilnost cijena i za snažni održivi rast poduprt financijskom stabilnošću, čime se podupire ostvarivanje ciljeva Unije u pogledu održivog rasta i radnih mjesta.
- (2) Uredbom (EU) br. 473/2013 utvrđuju se odredbe za jačanje praćenja proračunskih politika u europodručju i osiguranje usklađenosti nacionalnih proračuna sa smjernicama za ekonomsku politiku izdanima u kontekstu Pakta o stabilnosti i rastu i Europskog semestra. Budući

da poduzimanje samo proračunskih mjera možda neće biti dovoljno za osiguranje trajnog smanjenja prekomjernog deficita, možda će biti potrebne dodatne mjere politika i strukturne reforme.

- (3) U članku 9. Uredbe (EU) br. 473/2013 utvrđuju se modaliteti programâ gospodarskog partnerstva koje države članice čija je valuta euro podnose u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Pri utvrđivanju plana mjera kojima se doprinosi učinkovitom i trajnom smanjenju prekomjernog deficita u programu gospodarskog partnerstva trebalo bi navesti glavne fiskalno-strukturne reforme, a posebno one koje se odnose na oporezivanje, sustave mirovinskog i zdravstvenog osiguranja i proračunske okvire.

- (4) Vijeće je 21. lipnja 2013. donijelo Odluku 2013/319/EU ⁽²⁾ kojom je Malta podvrgnuta postupku u slučaju prekomjernog deficita. U tom je kontekstu od Malte zatraženo da do 1. listopada 2013. dostavi program gospodarskog partnerstva.

- (5) Dana 1. listopada 2013. te u roku utvrđenom Uredbom (EU) br. 473/2013, Malta je dostavila Komisiji i Vijeću svoj program gospodarskog partnerstva u kojem se navode strukturne reforme namijenjene jačanju javnih financija i, općenitije, postupanju u skladu s posebnim preporukama za pojedine zemlje (CSR) iz 2013. koje su

⁽¹⁾ SL L 140, 27.5.2013., str. 11.

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2013/319/EU od 21. lipnja 2009. o postojanju prekomjernog deficita na Malti (SL L 173, 26.6.2013., str. 52.).

upućene Malti Preporukom Vijeća od 9. srpnja 2013. ⁽¹⁾ („Preporuka Vijeća od 9. srpnja 2013.”): i. osiguravanje održivosti javnih financija (CSR 1, 2 i 4); ii. poboljšavanje učinkovitosti javne uprave (CSR 2 i 5); iii. povećavanje potencijalnih rezultata uz istovremeno povećavanje konkurentnosti i promicanje raznovrsnog i uravnoteženog gospodarstva (CSR 2, 3 i 4); i iv. zaštita financijske stabilnosti (CSR 5).

- (6) Fiskalno-strukturne mjere koje Malta planira provesti su sljedeće: i. reforma fiskalnog okvira; ii. pregled potrošnje na razini ministarstava; iii. nastavak provođenja mirovinske reforme uvođenjem trećeg mirovinskog stupa; iv. mjere za poboljšanje pružanja usluga u zdravstvenom sektoru; v. restrukturiranje poduzeća u državnom vlasništvu; vi. povećavanje učinkovitosti javne uprave; i vii. postupno prebacivanje poreznog opterećenja s izravnih na neizravne poreze. Taj je skup mjera u načelu prikladan i moglo bi se očekivati da će doprinijeti jačanju javnih financija. Unatoč tome, čini se da su neophodni dodatni naponi u nekim područjima, kao što je osiguravanje dugoročne održivosti javnih financija.
- (7) Reforma fiskalnog okvira adekvatna je i može se očekivati da će se njome ojačati fiskalno upravljanje i pomoći smanjiti fiskalna odstupanja. Može se očekivati da će uspostava nezavisnog fiskalnog vijeća doprinijeti poboljšanju praćenja i planiranja javnih financija Malte. Međutim, Parlament još nije odobrio tu reformu.
- (8) Tekući pregled potrošnje čiji je cilj pronalaženje ušteda rashoda i poboljšanje učinkovitosti javne potrošnje može s jedne strane rezultirati manjim rastom rashoda, a s druge strane javnom potrošnjom koja je povoljnija za rast.
- (9) Uvođenje trećeg mirovinskog stupa moglo bi poboljšati adekvatnost mirovinskog sustava, ali ne bi doprinijelo poboljšanju njegove održivosti. Čini se da se ne razmatra ni jedna od drugih relevantnih mjera koje su preporučene Malti u okviru CSR-a 2, to jest ubrzavanje povećanja zakonske dobi umirovljenja i povećanje dobi stvarnog umirovljenja.
- (10) Može se očekivati da će se planiranim mjerama za poboljšanje pružanja usluga u zdravstvenom sektoru poboljšati učinkovitost i adekvatnost sustava. No one istovremeno mogu doprinijeti većoj potražnji i korištenju zdravstvenih usluga koje financira država. S obzirom na nedostatak detaljnijih informacija o mjerama, nije moguće odrediti u kojem se opsegu reformom može dugoročno smanjiti opterećenje javnih troškova.
- (11) Restrukturiranjem poduzeća koja su u vlasništvu države, kao što su nacionalni zračni prijevoznik Air Malta i energetska društva Enemalta moglo bi se poboljšati njihove financijske rezultate i smanjiti nepredviđene obveze u financijama države. Politička nastojanja posebno su bitna u energetskom sektoru, u kojem glavni pružatelj energije Enemalta ima dug za koji garantira država u iznosu od otprilike 10 % BDP-a. Osim toga, može se očekivati da će to smanjiti potrebu za državnim subvencijama u budućnosti.
- (12) Tijela vlasti predstavljaju kombinaciju tekućih i novih mjera koje se može očekivati da će se njima povećati sposobnost javne uprave da provodi poreznu disciplinu i smanji izbjegavanje plaćanja poreza. Osim toga, program sadrži mjere kojima bi se smanjilo trajanje i povećala učinkovitost postupaka javne nabave.
- (13) Navedeni postupni prelazak s izravnog na neizravno oporezivanje mogao bi potaknuti stvaranje novih radnih mjesta i učiniti porezni sustav povoljnijim za rast. No ta je promjena opisana vrlo općenito i za nju nisu navedeni nikakvi detalji. Osim toga, još uvijek nema nikakvih planova da se smanji pristranost u korist zaduživanja u oporezivanju trgovačkih društava.
- (14) Program gospodarskog partnerstva ujedno sadržava razne strukturne mjere koje nisu fiskalne prirode čiji je općeniti cilj postupanje u skladu s posebnim preporukama za pojedine zemlje iz 2013. Planovi politike obuhvaćaju opsežnu reformu pravosudnog sustava i povećanje raznovrsnosti energetskih izvora. Čini se da se te mjere kreću u ispravnom pravcu i može se očekivati da će doprinijeti stvaranju rasta i otvaranju radnih mjesta na Malti, istovremeno čuvajući financijsku stabilnost. No na njima se općenito još uvijek radi, a pružene informacije još uvijek su ograničene. Stoga će, kad planovi politika postanu konkretniji i kada njihova provedba uznapreduje, biti potrebna daljnja analiza učinka planova politika i njihovog doprinosa suočavanju s izazovima identificiranim u CSR-ovima za 2013.,

DONIJELO JE SLJEDEĆE MIŠLJENJE:

⁽¹⁾ Preporuka Vijeća od 9. srpnja 2013. o nacionalnom programu reforme Malte za 2013. i davanje mišljenja Vijeća o programu stabilnosti Malte za razdoblje 2012.–2016. (SL C 217, 30.7.2013., str. 59.).

Programom gospodarskog partnerstva Malte dostavljenim Komisiji i Vijeću dana 1. listopada 2013. obuhvaćen je skup fiskalno-strukturnih reformi kojim se djelomično prikladno podupire postizanje zdravog fiskalnog stanja. Konkretnije, programom

gospodarskog partnerstva nastavlja se rad na agendi fiskalne i nefiskalne reforme koja je uključena u nacionalni program reformi i program stabilizacije za 2013. i dodaju se planovi politika kojima je cilj poboljšanje učinkovitosti državnih rashoda, jačajući pritom javnu upravu i restrukturiranje poduzeća u državnom vlasništvu. No sve su reforme općenito još u tijeku i njihovo donošenje i provedba ostaju podložni rizicima. Osim toga, na rješavanju nekih CSR-ova tek se treba u potpunosti poraditi, naime na pristranosti u korist zaduživanja u oporezivanju trgovačkih društava u CSR-u 1 i na dugoročnoj održivosti javnih financija u CSR-u 2. Maltu se stoga poziva da dostavi dodatne informacije o provedbi planiranih reformi u predstojećem nacionalnom programu reformi i programu stabi-

lizacije i da istovremeno razmotri dodatne mjere kojima bi se pomoglo osigurati dugoročnu održivost javnih financija. Komisija i Vijeće pratit će provedbu reformi u kontekstu Europskog semestra.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. prosinca 2013.

Za Vijeće
Predsjednik
R. ŠADŽIUS